

Bibliografie

1. Ceobanu, C., *Învățarea în mediul virtual. Ghid de utilizare a calculatorului în educație*, POLIROM, București, 2016.
2. *Codul educației*. Ministerul Educației al Republicii Moldova, Chișinău, 2014. www.edu.gov.md
3. Cojocaru, V. Gh., Cojocaru, Valentina, *Instruire interactivă prin e-Learning*, Tipografia Centrală, Chișinău, 2013.
4. Cojocaru, V. Gh., *Competență-Performanță-Calitate: concepte și aplicații în educație*, CEP UPSC, Chișinău, 2016.
5. Cojocaru, V. Gh., Cojocaru, Valentina, Postica, Angela, *Dezvoltarea competențelor didactice și manageriale prin e-learning în sistemul de formare continuă*, Tipografia Centrală, Chișinău, 2017.

OPORTUNITĂȚI ȘI IMPEDIMENTE ÎN APLICAREA TIC LA ORELE DE ISTORIE LA NIVEL PREUNIVERSITAR

Angela LISNIC, dr., conf. univ.

Summary

This study makes an analytical leap in the regulatory framework on the use of ICT at pre-university level. At the same time, it refers to the real situation of this component in the education system in the Republic of Moldova. It also proposes examples of opportunities for using ICT at pre-university level in history classes.

Dezvoltarea tehnologiilor informațiilor reprezintă o realitate a lumii actuale. Școala contemporană este adusă la situația, când trebuie să manifeste deschidere, capacitate de asimilare, adaptare și valorificare eficientă a produselor oferite de progresul tehnico-științific al societății. Actualmente, la orice disciplină se pot folosi softuri educaționale, făcând posibilă o altfel de înțelegere a fenomenelor și a cunoștințelor în raport cu noile cerințe și provocări la care sunt supuși elevii.

Referințe normative privind TIC în sistemul educațional

Pentru o elucidare mai exactă privind oportunitățile de valorificare a acestui potențial contemporan trebuie să ne referim la actele normative, care au dat o factură legislativă acestor progrese.

Astfel, la nivel european a fost lansată inițiativa „Regândirea educației”, care oferă sfaturi practice pentru a ajuta țările UE să investească în competențe și să obțină astfel rezultate socioeconomice mai bune [7]. În 2006, a fost adoptată o recomandare privind competențele fundamentale pentru învățarea pe tot parcursul vieții, care încurajează țările UE să integreze competențele fundamentale în strategiile lor în domeniu [4]. În ianuarie 2018, Comisia Europeană a propus o actualizare a acestei recomandări. Unul din obiectivele căruia era crearea „Marei coaliție pentru locuri de muncă în sectorul digital”, care reunește mai multe părți interesate pentru a aborda problema deficitului de competențe TIC și pentru a permite ocuparea sutelor de mii de locuri de muncă vacante în acest domeniu [5]. Ca o continuare la inițiativele europene, la nivel național au fost aprobate Standarde de competențe digitale pentru cadrele didactice din învățământul general 2015 [8]. La nivel instituțional problema implementării acestor inițiative a fost discutată în cadrul senatului UPSC, ca rezultat a fost luată o hotărâre „*cu privire la Dezvoltarea competențelor digitale ale studenților pedagogi în procesul de formare inițială*” [3]. Toate aceste inițiative cu caracter normativ se confruntă cu niște realități privind acest segment educational.

Competența digitală a cadrelor didactice – referințe de teren

Activând pe parcursul a mai mult de un deceniu la formarea continuă a profesorilor din republică, aducem niște constatări empirice, a situații reale privind gradul de deținere a competențelor de către cadrele didactice din cadrul cursurilor de formare continuă de la UPSC. Realizând în mai multe rânduri chestionarea cadrelor didactice pe diverse probleme, a fost inclusă și întrebarea ce ține de cunoașterea, aplicarea și extinderea competențelor digitale în rândul cadrelor didactice din republică. Astfel, la întrebarea „*cât de importantă considerați competența digitală*”, majoritatea respondenților au răspuns ferm, că este mare. Dar, după ce au fost

întrebați ce cunoștințe dețin privind aceste competențe, și resurse, răspunsurile nu au fost atât afirmative. Cadrele didactice chestionate pot fi divizate în trei grupe distinctivă: cei ce cunosc și posedă aceste instrumente din domeniul tehnologic și le aplică în activitatea sa, și care reprezintă o minoritate în rândurile profesorilor, a doua grupă de profesori, sunt cei care cunosc despre tehnologiile informaționale, însă gradul de aplicare poartă un caracter sporadic, grupa aceasta fiind majoritară în rândurile profesorilor, și cea de a treia grupă, reprezintă cadrele didactice, care nu cunosc și nu aplică tehnologiile informaționale la orele sale. Astfel constatăm că realitatea în sectorul educațional are multe probleme de rezolvat privind utilizarea tehnologiilor informaționale în activitatea didactică. Un alt set de întrebări, care au fost aplicate în chestionările realizate, erau destinate frecvenței și tipurilor de utilizare a resurselor informaționale de către cadrele didactice. Răspunsurile profesorilor la aceste întrebări au fost foarte echivoce și confuze, fapt ce ne permite să conchidem că formarea competențelor digitale la studenți și profesori rămâne unul din dezideratele educaționale. Constatările efectuate indică necesitatea inițierii și dezvoltării competențelor digitale în rândul cadrelor didactice, cât la formarea inițială atât și la formarea continuă.

Referințe de bună practică din experiența profesională

Formările din ultimii cinci ani de zile ne permit să înaintăm un șir de experiențe benefice pentru cadrele didactice în general și a celor de la istorie în particular. Astfel tot mai frecvent se pronunță necesitatea aplicării unor platforme și aplicații moderne, pe care trebuie să le dețină profesorul modern de istorie. Unul din ele fiind utilizarea platformei MOODLE, ca o oportunitate de dezvoltare a competențelor digitale. Moodle, fiind o platformă web gratuită, open source, pentru gestionarea cursurilor, fiind utilizată în 241 de țări, având aproximativ 120 milioane utilizatori [6]. Pe același site se găsesc module și plugin-uri suplimentare, precum și o platformă demonstrativă pe care poate fi testat. Analizând aspectele didactice

ale platformei, putem susține că instrumentele oferite de Moodle facilitează procesul de predare – învățare – evaluare.

Astfel **BAZA DE DATE** – conține informație despre elevi, progresul lor. Acest fapt reduce timpul de analiză a progresului elevului și ușurează evidența personalizată pentru fiecare elev. **RAPORTUL** oferă un raport detaliat despre progresul fiecărui elev în dependență de tema studiată. Prin **URL**, pe platformă, pot fi incluse diferite link-uri ce facilitează învățarea interactivă. De exemplu, pentru profesorii de istorie putem recomanda așa linkuri utile:

<http://istorie-edu.ro/istorie-universala> - link, educațional, ce conține diverse informații, atât pentru profesori, cât și pentru elevi.

<https://www.historia.ro/>- un site cu diverse informații istorice și material ilustrativ ce poate fi utilizat în cadrul orelor de istorie. Numărul și diversitatea lor poate fi partajată în timp și de diferite instituții, în dependență de posibilitățile de care dispun. Șirul linkurilor permanent se modifică și acest fapt necesită o reactualizare permanentă. Pentru a face față acestor situații, putem propune profesorilor să-și creeze **bănci informaționale la disciplină**.

Un alt instrument al platformei MOODLE, util și puțin valorificat de către profesori, este **FORUMUL**, care permite schimburi de păreri dintre elev – elev, elev – profesor și facilitează comunicarea dintre subiecții educației.

Tot mai necesar în activitatea cotidiană, pentru cadrele didactice, este **CHESTIONAR**. Instrument cu care profesorul poate realiza feedbackul propriei sale activități și să stabilească niște acțiuni pentru îmbunătățirea lecțiilor sale. Prin intermediul acestei activități putem vedea părerile elevilor la diferite aspecte ale demersului educațional, care, de rând cu **FEEDBACK**, reprezintă unul dintre motivatorii cei mai importanți ai platformei MOODLE.

De rând cu chestionarul, un loc aparte îi revine activității pe **CHAT**, această activitate permite elevilor să ducă o conversație online direct pe platformă.

Activitatea didactică nu poate fi realizată fără utilizarea **RESURSELOR** informaționale, astfel, pe platformă, pot fi plasate materiale suport, ghiduri și publicații pentru dezvoltare. Pentru aceasta putem recomanda profesorilor un motor de căutare – **Google scholar** [2]. Utilizarea lui permite o accesare avansată la diverse baze de date electronice cum ar fi: **ERIC** [1] etc. Utilizarea lor permite:

- o mai amplă utilizare a programelor bibliografice;
- o gestionare a referințelor bibliografice;
- o generare a bibliografiei în conformitate cu cerințele obținute;
- o importare a referințelor din baze de date, cataloage, site-uri;
- o inserare a referințelor direct în text;
- o partajare a referințelor.

Toate aceste fiind posibile prin aplicațiile **Zotero**, care este gratis, și programa **Endnote**, care poate fi procurată.

Integrarea noilor tehnologii în activitatea didactică este o realitate care nu poate fi evitată sau negată de către cadrele didactice. Utilizarea lor poate contribui decisiv la schimbarea tipului de predare, dintr-un un model static, în care elevul este un simplu „receptor” pentru ceea ce predă profesorul, într-unul dinamic, în care procesul de predare-învățare se ghidează după elev iar acesta este atras să caute pe cont propriu noi surse de cunoaștere. Faptul că astăzi profesorii au acces la site-uri specializate, forumuri profesionale și platforme de învățare sunt create oportunități de o mai bună circulație a informației de specialitate și o mai accesibilă legătură cu exemplele de bună practică ale colegilor.

Bibliografie

1. ERIC-<https://eric.ed.gov/>;

2. Google scholar
https://scholar.google.com/scholar?hl=ro&as_sdt=0%2C5&q=competente+digitale&btnG;
3. HOTĂRÎREA Senatului Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din 29 octombrie 2015 cu privire la Dezvoltarea competențelor digitale ale studenților pedagogi în procesul de formare inițială;
4. Învățarea pe tot parcursul vieții
<http://mecc.gov.md/ro/content/invatarea-pe-tot-parcursul-vietii;>
5. Management Plan 2018 EUROSTAT
https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/management-plan-estat-2018_en.pdf;
6. Moodle.org;
7. Regândirea educației
http://ec.europa.eu/education/policy/multilingualism/rethinking-education_ro;
8. Standarde de competențe digitale pentru cadrele didactice din învățământul generale 2015 aprobate la ședința Consiliului Național pentru Curriculum, proces verbal nr. 2-5/ 2015; - prin ordinul Ministerului Educației nr. 862 din 07 septembrie 2015
http://www.edu.gov.md/sites/default/files/cnc4_finalcompetente_digitale_profesori_22iulie2015_1.pdf.

MANAGERULUI EDUCAȚIONAL DESPRE MANIPULARE ÎN EDUCAȚIE

Dumitru PATRAȘCU, dr., hab., prof. univ.

Summary

The article contains a theoretical and applicative study on the phenomenon of manipulation in education. The author specifies the types and characteristics of the manipulators. It also brings examples of manipulations by students and teachers in the educational process and strategies for defense and combat of manipulation.

Fenomenul manipulării este infinit, adică el a fost, este și va fi prezent, în afara timpului, în viața umană. Exemple de manipulare